

Sociale vooruitgang afdwingen op straat

Op maandag 28 oktober overleed Joost Vandommele. Zijn overlijden was niet geheel onverwacht omdat hij al een tijdje zwaar ziek was. Maar het nieuws kwam toch hard aan. Tot op het laatste moment had Joost nog veel levenslust en dacht hij na over ideeën voor de toekomst. Lange jaren van sociale, politieke en Vlaamse strijd hadden hem duidelijk gehard. Joost had zijn sporen verdiend als syndicalist bij de spoorwegen. Hij was ook betrokken bij sociale acties in de Gentse buurten waar hij resoluut ging voor de belangen van de gewone mensen.

Het is een hele eer voor mij om hem persoonlijk gekend te hebben, en een eer voor de Koerdische gemeenschap om zo'n overtuigde en solidaire vriend aan hun zijde te kunnen hebben. Joost had veel aandacht voor de verzuchtingen van het Koerdische volk. Wanneer zijn gezondheid het toeliet, liep hij trouw en vastberaden mee in de betogingen voor de rechten van de Koerden. Joost was een volbloed activist die wist dat je rechten en sociale vooruitgang moest afdwingen op straat. Solidariteit stond bij hem voorop. Hij besepte als geen ander dat je daar als mens veel voor moet opofferen, wat niet evident is in deze individualistische tijden. Het brein van Joost was een historische schatkamer, gevormd door de ervaringen van de klassenstrijd en nationale emancipatiebewegingen.

Waar Joost voor stond, kan je lezen in zijn meesterwerk *Gent, een bakermat voor democratie en socialisme*.

Ook mensen uit andere gemeenschappen kunnen getuigen van zijn inzet. Of het nu de

Koerdische kwestie was, of de kwesties van de Ieren, Schotten, Catalanen of Basken, Joost had een groot hart voor elk van hen. De rode draad was zijn geloof in het principe van het zelfbeschikkingsrecht en de democratische en sociale invulling ervan. Helaas tegenwoordig ook geen vanzelfsprekendheid. De staat van de Vlaamse beweging, vooral die van de politieke partijen in het verlengde ervan, spreekt boekdelen. Asociaal, anti-ecologisch en repressief. Een sentiment dat ik hoe langer hoe meer hoor weerklinken in Vlaamsgezinde middens.

Joost ergerde zich aan platitudes die de geschiedenis van de Vlaamse beweging geweld aandeden of stereotyperende beeldvorming die al wat flamingant is in een bepaalde hoek wil plaatsten. Die politiek correcte afstomping stond haaks op zijn gevoel voor nuance. Zijn wereldbeeld was een symbiose van progressief nationalisme, klassenstrijd en solidariteit. Die waarden vond hij terug in de eigen Vlaamse geschiedenis. Hij koesterde deze nog te weinig gekende erfenis.

Dat heb ik mogen ervaren toen hij mij begin 2017 meenam op een persoonlijk gegendste ontdekkingstocht in Oost- en West-Vlaanderen langsheen plekken en monumenten die de geschiedenis van de Vlaamse emancipatiestrijd uitdragen. We vertrokken in Gent en belandden in Deerlijk, Mesen, Diksmuide, plekken waar hij de geschiedenis van de Vlaamse beweging op wonderlijke wijze kon verweven met zijn persoonlijke (familie)geschiedenis en anekdotes. Een geheel nieuwe wereld openbaarde zich doorheen elke site, elke verhaal. Onze tocht samen was een grote intellectuele verademing ver weg van clichés en zwart-wit-voorstellingen. Het ging over het verhaal van de socialist-flamingant **Emiel Moyson**, het museum en het verhaal van **René De Clercq**, de eerste wereldoorlog en de frontbeweging, de onzalige collaboratie met de Duitsers, en het antioorlogsmonument de IJzertoren. Maar ook het treurige verhaal van Ierse soldaten, verschoppelingen, die mee met de Britten kwamen tijdens WOI en stierven in een oorlog die niet de hunne was.

Naar het einde van de dag toe gaf Joost nog verdere inzage in zijn ziel waar ik nostalgie en trots onderscheidde, maar ook onvoldaanheid en spijt. De tranen in zijn ogen verraadden dat, als hij het had gekund, de geschiedenis anders zou hebben laten verlopen. Ik heb het dan over de collaboratie tijdens WOII. Ook hierin was hij grootmoedig. En daarom ook een voorbeeld voor andere tegenwoordige Vlaams-nationalisten die verkrampen en niet meer (willen) weten waar de leuze '*Vrede, Vrijheid en Verdraagzaamheid*' vandaan komt.

Het overlijden van Joost betekent een groot verlies voor de progressief-flamingante familie. Zijn rijke erfenis blijft inspireren. Rust zacht, mijn vriend.

Boekvoorstelling 'Gent, bakermat van democratie en socialisme' in het vakbondsgebouw op de Vrijdagmarkt

Orhan KILIC